

Obrtna enketa je stala precej denarja in mnogo časa in razsoden človek bi mislil, da kaj takega ne prirede le za zabavo. Vzlic temu se od tega časa ni ničesa storilo. Dotični odsek ni izdelal nobenega načrta zakona, vlada pa tudi ne. Stvar je tako rekoč zaspala.

Kako je pač to? Mi si stvar tako tolmačimo, da državnemu zastopu niso nič prav ugajale izjave obrtnih izvedencev. Iz njih se je jasno videlo, da se mora na kak način zabraniti, da veliki podjetniki ne bodo posegali v rokodelstvo, drugače da vsa zakonodaja nič ne pomaga. Že pri enketi so nekateri poslanci po sili hoteli vprašanje o dokazu zmožnosti in o jemanji mere drugače zasukati, kakor so hoteli izvedenci. Izvijali so jih z raznimi zvitimi vprašanji, da bi jih pripravili, da se jim povoljno izreko Taaffejeva vlada je menda imela nekaj resnejše volje, nego parlament sam, a je vedela, da se s sedanjim državnim zborom ne da ničesa opraviti. Bati se je jela, da bi več spridil nego poboljšal, ko bi se stvari lotil. Baš potreba obrtne reforme je bila tudi jeden tistih povodov, ki so grofa Taaffeja napotili, da je z radikalno volilno reformo hotel preustrojiti parlament. Če bi se njegova volilna reforma bila izvela, bilo bi upati, da se dobi večina za ugodnejši obrtni red.

S tem, da se je volilna reforma pokopala, pokopala se je za dolgo tudi obrtna reforma, to naj si dobro zapomnijo obrtniki, da bodo znali ločiti svoje prijatelje od nasprotnikov.

Pod koalicijsko vlado se je tudi govorilo, da trgovski minister predloži državnemu zboru načrt zakona o obrtni reformi. Minister Wurmbbrand je baje imel dober namen. Ta mož je pa o obrtnih stvareh imel jako motne pojme, kakor smo posneli iz njegovega govora pri otvorjenji razstave v Gradcu, in poleg tega je pa tudi kmalu spoznal, da bi ga niti njegova stranka ne podpirala, ko bi kaj dobrega nasvetoval. Zatorej je vso stvar opustil. Govori se, da je neki načrt že bil izdelan v trgovskem ministerstvu. Za začasne vlade Kielmanseggove so pa nekateri poslanci sprožili stvar, a je vodja trgovskega ministerstva izjavil, da mora še ves načrt proučiti, predno ga zbornici predloži. Predno je pa načrt proučil, je pa moral odstopiti.

Wittek je pod prejšnjimi ministerstvi kot sekcijski načelnik se bavil le z železniškimi stvarmi, in torej ni čuda, če obrtnega vprašanja ni dobro poznal. Preverjeni pa smemo biti, da bi bil zakon dober, ko bi on dobro vso stvar proučil, ker Wittek ni bil prijatelj velicega kapitala.

Kako sodi nova vlada o stvari, ne vemo. Spregovorili smo pa mi o njej, ker nekateri politiki že pri nastopu Badenija spominjajo na to zadevo. Kolikor moremo presoditi grofa Badenijevo vlado, moramo reči, da ni najmanjšega upanja, da bi kaj storila v tem oziru. Grof Badeni je velik prijatelj židov. Židovski prodajalci konfekcijskega blaga se pa najbolj boje, da ne bi se omejil njih posel. Sedaj židovski konfekcionisti lahko opravljajo krojaštvo in čevljarstvo sami, to je po ljudeh, ki jih

imajo v službi. Samostojni oblačilni obrti zaradi tega mnogo trpe in je celo se bati, da jih ti trgovci popolnoma izpodkopljejo. Poleg tega je pa Badeni velik prijatelj veleposestnikov čeških, kateri so skoro vsi tovarnarji in ne žele, da bi se veliki obrt kako omejeval. Zato pa od vlade ne smemo pričakovati, da bi kaj storila za mali obrtni stan. Badeni sam je bogat mož, ki ne pczna potrebe malega moža. Vsa stvar bode počivala, dokler bode vladal grof Badeni.

Obrtnijske raznoterosti.

Naprava karbuleja. Zmešajo se trije deli prekuhanega lesenega kotrana, 1 del premogovega kotrana v železnem kotlu in to segreje, potem se pridene 2 dela sprasene kolofonija in to vse vkupe stopi; potem se pridene še tri dele težkega premogovokotranovega olja, 8 delov težkega lesnokotranovega olja in 2 dela lahkega lesnokotranovega olja.

Črno lužilo za les. 250 gramov modrega lesa se izkuha v litru vode, pridene se potem tej odkuhi 35 gramov bakrenega vitrijola, to se pusti, da se usede in potem tekočino odlije. V to tekočino se dene les, ko se je zopet ogrela in se pusti v njej 24 ur. Potem se pa dene les v raztopljeno soliternokislega železa. Sedaj se dene les še nekaj ur v tekočino iz modrega lesa in postane jako lepo črn.

Obrtnih zadrug je se sedaj v Avstriji 5317 in sicer od teh največ v Čehih namreč 37·9 odstotkov, v Gornji Avstriji 12·4, v Spodnji Avstriji 11·0, na Moravskem 8·8, v Galiciji 8·6, na Štajerskem 6·5, na Tirolskem 4·1, v Sileziji 3·8 in na Solnograškem 2·1 odstotkov. V drugih deželah manj kakor 2%. Izmed teh zadrug je 552 za strokovne obrti 440, za sorodne obrti in 2493 za več nesorodnih obrtij.

Cementni sodi.

Velike vinske trgovine napravile so si namesto lesenih cementne sode. Tak sod je zidan štirioglat prebočen prostor, ki je redkokdaj nad 3 metre visok, v voglih izokrogljen, da se ložje čisti. Dva soda je povsod nagnjeno proti njega vraticam. Na prednji strani se priredi odprtina, katera se zapre z lesenimi vratici, zgoraj se tudi naredi velika odprtina, ki se zapira s kamnito pločo ali pa z lesenimi vratici, v katerih se nahaja voha. Namesto lesenih vratic se rabijo zgoraj in na strani vratica od litega železa z gumijevim obročkom, ki se prilagajo okvirju in se na notranji strani prevlečejo s takim lakom, na katerega vino nič ne vpliva in tudi vinu ne škoduje.

Vrh soda se mora tako zidati, da je pri vehi malo vzvišen. S tem se zabrani, da v sodu ne postanejo prazni prostori, v katerih bi se lahko razvijal kan in druge vinske bolezni. Cementni sodi morajo biti do vehe polni kakor drugi. Notranja stran se tudi lahko obloži z malimi steklenimi pločami iz močnega dvojnatega stekla, vendar morajo ploče z robi biti dobro stisnjene.